

**GLAVNA SLUŽBA
ZA REVIZIJU JAVNOG SEKTORA
REPUBLIKE SRPSKE**

78000 Banja Luka, Vuka Karadžića 4
Republika Srpska, BiH
Tel: +387(0)51/247-408
Faks: +387(0)51/247-497
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Izveštaj o provedenoj finansijskoj reviziji
Javne zdravstvene ustanove „Dom zdravlja“ Kneževo
za period 01.01-31.12.2019. godine**

Broj: RV014-20

Banja Luka, 06.08.2020. godine

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA.....	1
	Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja.....	1
II	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA.....	3
	Izvještaj o reviziji usklađenosti.....	3
III	REZIME DATIH PREPORUKA.....	5
IV	KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI.....	6
V	IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)	7
	1. Uvod.....	7
	2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja.....	7
	3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola.....	7
	4. Nabavke	9
	5. Priprema i donošenje plana poslovanja i finansijskog plana	10
	6. Finansijski izvještaji.....	10
	6.1. Bilans uspjeha.....	11
	6.1.1. Prihodi.....	11
	6.1.2. Rashodi.....	12
	6.1.3. Finansijski rezultat.....	14
	6.2. Bilans stanja	14
	6.2.1. Aktiva.....	14
	6.2.2. Pasiva.....	14
	6.2.3. Vanbilansna evidencija	17
	6.3. Bilans tokova gotovine	18
	6.4. Vremenska neograničenost poslovanja.....	19
	6.5. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze.....	19
	6.6. Napomene uz finansijske izvještaje.....	19

I IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja Javne zdravstvene ustanove „Dom zdravlja“ Kneževo koji obuhvataju: Bilans stanja – Izvještaj o finansijskom položaju sa stanjem na dan 31. decembar 2019. godine; Bilans uspjeha – Izvještaj o ukupnom rezultatu u periodu i Bilans tokova gotovine – Izvještaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan. Revizijom smo obuhvatili pregled značajnih transakcija, objašnjavajućih napomena i primjenu računovodstvenih politika u revidiranom periodu.

Po našem mišljenju, finansijski izvještaji Javne zdravstvene ustanove „Dom zdravlja“ Kneževo, istinito i objektivno prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijsko stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2019. godine, finansijsku uspješnost, tokove gotovine i promjene na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa propisanim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnov za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i relevantnim ISSAI standardima revizije 2200 -2810. Naša odgovornost za provođenje revizije detaljnije je opisana u pasusu Odgovornost revizora. Reviziju smo proveli u skladu sa ISSAI 130 - Etičkim kodeksom, ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti i nezavisni smo u odnosu na subjekta revizije.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi, s obzirom na propisani okvir finansijskog izvještavanja dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše revizijsko mišljenje o finansijskom stanju imovine, obaveza i izvora.

Vremenska neograničenost poslovanja

Javna zdravstvena ustanova „Dom zdravlja“ Kneževo je objelodanila u Napomenama uz finansijske izvještaje da će nastaviti svoje poslovanje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja i pored nepovoljnih pokazatelja likvidnosti, jer je njeno poslovanje od javnog i opšteg interesa za lokalnu zajednicu, pa isto predstavlja realnu pretpostavku stalnosti poslovanja.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja su ona pitanja koja su po našem profesionalnom mišljenju bila najznačajnija u vršenju revizije finansijskih izvještaja za godinu koja se završava na dan 31. decembar 2019. godine. Ova pitanja smo razmotrili u okviru revizije finansijskih izvještaja kao cjeline i nema drugih pitanja koja treba objaviti u izvještaju o reviziji.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Direktor je odgovoran za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare i greške; odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u Napomenama uz finansijske izvještaje; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su primjerene datim okolnostima i nadzor nad procesom izvještavanja. Pri

izradi finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno da procijeni stalnost poslovanja i da objelodani pitanja vezana za vremensku neograničenost poslovanja.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je da steknemo razumno uvjerenje o tome da finansijski izvještaji, kao cjelina, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uzrokovane prevarom ili greškom, kao i da sačinimo i objavimo revizijski izvještaj, koji sadrži naše mišljenje. Razumno uvjerenje predstavlja visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, koja je izvršena u skladu sa ISSAI standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajne pogrešne iskaze kada oni postoje.

Pogrešni iskazi mogu nastati kao posljedica prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako, pojedinačno ili zajedno, mogu uticati na ekonomske odluke korisnika koje se donose na osnovu finansijskih izvještaja.

Zbog činjenice da se revizija provodi provjerom na bazi uzorka i da u sistemu internih kontrola i računovodstvenom sistemu postoje inherentna ograničenja, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ostanu neotkrivene.

Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka je zasnovan na revizijskom prosuđivanju i profesionalnom skepticizmu, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usljed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika utemeljenih na vremenskoj neograničenosti poslovanja i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Izjavljujemo da smo postupili u skladu sa relevantnim etičkim zahtjevima u vezi sa nezavisnošću. Ostvarili smo komunikaciju sa odgovornim licima subjekta revizije u vezi sa planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije, ključnim revizijskim pitanjima i drugim važnim pitanjima i značajnim nalazima revizije, uključujući značajne nedostatke u sistemu internih kontrola, koji se mogu identifikovati tokom revizije.

Banja Luka, 06.08.2020. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

II IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izveštaj o reviziji usklađenosti

Mišljenje sa rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja Javne zdravstvene ustanove „Dom zdravlja“ Kneževo za 2019. godinu, izvršili smo reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonskim i drugim propisima.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu Osnov za mišljenje sa rezervom, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima Javne zdravstvene ustanove „Dom zdravlja“ Kneževo za 2019. godinu su, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti.

Vjerujemo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa propisima kojima su regulisane.

Kao što je navedeno pod tačkom 6. izvještaja:

Bilans stanja na dan 31.12.2019. godine nije sačinjen u skladu sa članom 6. stav (3) i (4) Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge i druga pravna lica i preduzetnike, jer su u pomenuti obrazac pogrešno uneseni podaci iz glavne knjige za potraživanja od kupaca, kao i za obaveze prema povezanim pravnim licima za prethodnu godinu.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.1.1. izvještaja:

Na osnovu odluke Upravnog odbora zaposleni Doma zdravlja oslobođeni su od plaćanja participacije, što nije u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju i članom 53. Pravilnika o sadržaju, obimu i načinu ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.1.2. izvještaja:

Putni nalozi za službena putovanja nisu izdavani, a naknade troškova za upotrebu automobila u ličnoj svojini za službena putovanja su priznate u visini računa za cjelokupnu količinu izdatog goriva, što nije u skladu sa članom 12. stav (2) i 14. Uredbe o naknadama za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru Republike Srpske.

Na naknade članovima Upravnog odbora, naknade doktorima za mrtvozorstvo i za obradu zahtjeva za invalidsku komisiju nisu obračunati porez na dohodak i pripadajući doprinosi, što nije u skladu sa članom 3, 51. i 52. stav (1) tačka 1) i 9) Zakona o porezu na dohodak i članom 3. stav (1) tačka 1) i 8) Zakona o doprinosima.

Obračun naknada za dežurstvo vršen je u vidu paušala, što nije u skladu sa članom 33. Zakona o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.2.2.1. izvještaja:

Iskazani osnovni kapital u poslovnim knjigama na dan 31.12.2019. godine nije usklađen sa osnovnim kapitalom u sudskom registru.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, direktor je takođe odgovoran da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje Javne zdravstvene ustanove „Dom zdravlja“ Kneževo obuhvaćeno prema definisanim kriterijumima, usklađeno sa zakonskim i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje Javne zdravstvene ustanove „Dom zdravlja“ Kneževo.

Banja Luka, 06.08.2020. godine

Glavni revizor
Jovo Radukić, s.r.

III REZIME DATIH PREPORUKA

Preporuke vezane za finansijske izvještaje

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- 1) naknade po ugovoru o djelu evidentiraju shodno odredbama člana 43. stav (1) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike,
- 2) izvrši procjena obezvrjeđenosti objekata koji se ne koriste za obavljanje primarne zdravstvene zaštite i u skladu s tim izvrši umanjenje njihove vrijednosti,
- 3) Bilans novčanih tokova sačinjava u skladu sa odredbama paragrafa 10 MRS 7 - Izvještaj o tokovima gotovine i
- 4) u Napomenama uz finansijske izvještaje prezentuju informacije u vezi MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema (paragraf 73 tačka c) i 74 tačka a)), kao i u vezi vanbilansne evidencije i kamata na reprogramirane poreske obaveze.

Preporuke vezane za usklađenost poslovanja

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- 1) donesu ili usklade interna akta shodno odredbama Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske i u skladu sa drugom važećom zakonskom i podzakonskom regulativom i da se ista primjenjuju,
- 2) isplate gotovine iz blagajne vrše u skladu sa odredbama Uredbe o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem,
- 3) prilikom provođenja javnih nabavki poštuju odredbe člana 63. stav (6) i 89. stav (3) Zakona o javnim nabavkama,
- 4) izdavanje naloga za službena putovanja i obračun naknada za upotrebu automobila u ličnoj svojini za službena putovanja vrši u skladu sa članom 12. i 14. Uredbe o naknadama za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru Republike Srpske,
- 5) obračun naknada za dežurstva vrši u skladu sa članom 33. i 34. Zakona o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske,
- 6) na naknade članovima Upravnog odbora i naknade doktorima za mrtvozorstvo i za obradu zahtjeva za invalidsku komisiju obračunavaju porez na dohodak i doprinosi u skladu sa članom 3, 51. i 52. stav (1) tačka 1) i 9) Zakona o porezu na dohodak i članom 3. stav (1) tačka 1) i 8) Zakona o doprinosima i
- 7) usaglasi vrijednost kapitala u poslovnim evidencijama i sudskom registru.

Preporučuje se Upravnom odboru da obezbijedi da se:

- 1) pribavlja saglasnost Skupštine opštine Kneževo na finansijski plan, kako je definisano članom 19. Zakona o sistemu javnih službi i članom 46. Statuta Doma zdravlja i
- 2) oslobađanje od plaćanja participacije vrši samo za kategorije osiguranih lica i usluge zdravstvene zaštite koje su definisane Zakonom o zdravstvenom osiguranju i Pravilnikom o sadržaju, obimu i načinu ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu.

IV KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI

- Zakon o sistemu javnih službi,
- Zakon o javnim nabavkama,
- Zakon o zdravstvenoj zaštiti,
- Zakon o zdravstvenom osiguranju,
- Zakon o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske,
- Zakon o doprinosima,
- Zakon o porezu na dohodak,
- Zakon o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske,
- Pravilnik o uslovima, načinu obavještanja, obračunavanju i uplati doprinosa,
- Uputstvo o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole
- Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike,
- Pravilnik o osnovima standarda i normativa zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja,
- Pravilnik o principima, uslovima i kriterijumima za zaključivanje ugovora sa davaocima zdravstvenih usluga u Republici Srpskoj u 2019. godini,
- Pravilnik o sadržaju, obimu i načinu ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu,
- Pravilnik o postupku, načinu obračuna i ostvarivanja prava na oslobađanje i prava na odbitke od poreske osnovice poreza na dohodak,
- Uredba o naknadama za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru Republike Srpske,
- Uredba o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem,
- Odluka o najnižoj cijeni rada u oblasti zdravstva i socijalne zaštite Republike Srpske,
- Odluka o participaciji.

V IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)

1. Uvod

Javna zdravstvena ustanova „Dom zdravlja“ Kneževo (u daljem tekstu: Dom zdravlja) je pravno lice osnovano Odlukom Skupštine opštine Kneževo o osnivanju s ciljem obavljanja zdravstvene djelatnosti od posebnog društvenog interesa na području Opštine Kneževo. Svojestvo pravnog lica Dom zdravlja je stekao upisom u sudski registar kod Osnovnog suda u Banja Luci.

Obavljanje djelatnosti, organizacija rada i druga značajna pitanja vezano za rad Doma zdravlja su regulisana Zakonom o sistemu javnih službi („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 68/07, 109/12 i 44/16), Zakonom o zdravstvenoj zaštiti Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 106/09 i 44/15) i Zakonom o zdravstvenom osiguranju („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 18/99, 51/01, 70/01, 51/03, 57/03, 17/08, 1/09, 106/09, 110/16 i 94/19).

Organi upravljanja Doma zdravlja su Upravni odbor i direktor. Stručna tijela Doma zdravlja su kolegijum i etički odbor. Dom zdravlja zastupa i predstavlja direktor.

Dom zdravlja se finansira iz sredstava Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske (u daljem tekstu: Fond zdravstvenog osiguranja), iz budžeta Opštine Kneževo, naplate usluga od korisnika zdravstvene zaštite, donacija i drugih izvora finansiranja.

U skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti, rješenjem Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske (od 2016. godine), Dom zdravlja je stekao status sertifikovane ustanove.

Primarna zdravstvena zaštita stanovništva se ostvaruje u okviru Doma zdravlja Kneževo i dvije područne ambulante porodične medicine u Javoranima i Imljanima. U 2019. godini usluge porodične medicine pružalo je 6 timova porodične medicine.

Na dostavljeni Nacrt izvještaja o provedenoj finansijskoj reviziji nije bilo primjedbi.

Preporuke date u ovom izvještaju, u cilju njihovog naglašavanja, boldovane su i pisane italik slovima.

2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja

Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske prvi put je provela finansijsku reviziju Doma zdravlja.

3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola

Donošenjem internih akata Statuta, Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, Pravilnika o internim kontrolama i internim kontrolnim postupcima i drugih akata stvorene su pretpostavke za uspostavljanje sistema internih kontrola.

Pribavljena je saglasnost osnivača na Statut Doma zdravlja od 17.09.2009. godine, a na izmjene i dopune statuta ista nije pribavljena, što nije u skladu sa članom 19. Zakona o sistemu javnih službi. Takođe, na Statut i njegove izmjene i dopune nije pribavljeno mišljenje Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske, kako je definisano članom 74. stav (2) Zakona o zdravstvenoj zaštiti.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Domu zdravlja, sistematizovana su 22 radna mjesta za 55 izvršilaca, a na dan 31.12.2019. godine zaposleno je bilo 53 izvršioca, od čega 50 izvršilaca na neodređeno vrijeme i 3 izvršioca na određeno vrijeme. Za radno mjesto Šef računovodstva, u čijem su opisu poslovi

pripreme i sastavljanja finansijskih izvještaja, Pravilnikom nije predviđeno posjedovanje licence sertifikovanog računovođe, što nije u skladu sa članom 13. stav (4) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 94/15). Za Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta nije pribavljena saglasnost Skupštine Opštine Kneževo, kako je definisano članom 19. stav (3) Zakona o sistemu javnih službi i isti nije uskladio sa Zakonom o radu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 1/16 i 66/18) u roku od 6 mjeseci (član 270).

Rješenjima Skupštine Opštine Kneževo od 14.12.2016. godine imenovan je v.d. Upravni odbor i v.d. direktor, što nije u skladu sa članom 16. stav (5) i 18. stav (2) Zakona o sistemu javnih službi, kojima je propisano da se imenovanje Upravnog odbora vrši nakon sprovedenog postupka javne konkurencije, odnosno da direktora ustanove imenuje i razrješava osnivač na period od četiri godine, uz prethodno sproveden postupak javne konkurencije.

Pojedini blagajnički dnevnicima nemaju potpis blagajnika i likvidatora, niti je u istim slovima napisano stanje blagajne. Takođe pojedini blagajnički nalozi nemaju ovjeru od strane lica koje je kontrolisalo uplatu/isplatu i koje je istu odobrilo. Navedeno nije u skladu sa članom 8. i 9. Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske. U izvještajnom periodu Dom zdravlja je vršio isplatu naknada zaposlenim (naknade doktorima za mrtvozorstvo i za obradu zahtjeva za invalidsku komisiju) gotovinski, što nije u skladu sa članom 3. Uredbe o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 86/12 i 10/14).

Pomoćni program osnovnih sredstava ne sadrži sve potrebne podatke (naziv dobavljača, za sredstva nabavljena u ranijem periodu se kao datum nabavke navodi 31.12.2017. godine, fabrički broj i druge relevantne karakteristike imovine).

Dom zdravlja nije uspostavio pomoćnu knjigu za zalihe, kako je propisano članom 11. stav (7) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

Za nabavku laboratorijske opreme Dom zdravlja nije poštovao odredbe zaključenih ugovora u pogledu ugovorenih rokova izmirenja obaveza.

Ulaznim fakturama nije dodijeljen broj protokola, što nije u skladu sa odredbama člana 3, 4, 8. i 9. Uredbe o kancelarijskom poslovanju republičkih organa uprave („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 1/04 i 13/07).

Dom zdravlja nije utvrdio normativ prosječne potrošnje goriva za službena vozila (sanitetska vozila). Takođe, internim aktom nisu definisani kriterijumi za ostvarivanje prava na naknadu za dolazak i povratak sa posla, niti je za sve zaposlene obračun navedene naknade vršen prema prisustvu na poslu.

U okviru Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Doma zdravlja iz 2010. godine nisu definisane računovodstvene politike o priznavanju, odmjeravanju i objelodanjivanju sredstava, obaveza, prihoda i rashoda u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i članom 7. Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske. Dom zdravlja je u Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanio primijenjene računovodstvene politike, relevantne za razumjevanje finansijskih izvještaja, a početkom 2020. godine je iste definisao novim Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama. Novim računovodstvenim politikama Doma zdravlja nisu definisane specifičnosti iz finansijskih i obračunskih odnosa sa Fondom zdravstvenog osiguranja, a odnose se na evidentiranje izdatih faktura za ino osiguranike, dijalizu, više izdate lijekove na recept, izvršene usluge za druge ustanove, naknadu Fondu zdravstvenog osiguranja i dr.

Godišnji popis imovine i obaveza na dan 31.12.2019. godine izvršen je u skladu sa Pravilnikom o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 45/16), osim što popisom nije obuhvaćena imovina drugih pravnih i fizičkih lica (zemljište) i za istu nisu sačinjene posebne popisne liste.

Pojedine odredbe Pravilnika o internim kontrolama i internim kontrolnim postupcima iz 2012. godine nisu usklađene sa Zakonom o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske – u daljem tekstu: Zakon („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 91/16). Pravilnikom su definisani uopšteni rizici, bez navođenja kriterijuma na osnovu kojih su isti utvrđeni i mjera za upravljanje rizicima, odnosno mjera za otklanjanje istih. Uvidom u Pravilnik uočava se da se poistovjećuje interna kontrola sa internom revizijom. Takođe, nisu u potpunosti identifikovani svi kontrolni postupci i aktivnosti i postupci nadgledanja, nije predviđeno kontinuirano preispitivanje procijenjenih rizika u skladu sa stvarnim okolnostima pa time ni mjere upravljanja identifikovanim rizicima, a procjena rizika nije prethodila definisanju kontrolnih aktivnosti i nije vršen monitoring.

Na osnovu odredbi pomenutog Zakona i Uputstva o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole - u daljem tekstu: Uputstvo („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 99/17) Dom zdravlja je donio Odluku kojom je imenovao odgovorno lice koje je zaduženo za uspostavljanje, sprovođenje i razvoj finansijskog upravljanja i kontrole i plan za uspostavljanje finansijskog upravljanja i kontrole. Doneseni su planovi rada za uspostavljanje i razvoj sistema finansijskog upravljanja i kontrole za 2019. i 2020. godinu, sačinjeni polugodišnji i godišnji izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti na uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrole, te sačinjene izjave u vezi sa dostignutim stepenom razvoja sistema internih finansijskih kontrola za 2019. godinu, o planiranim mjerama za uspostavljanje nedostignutog nivoa razvoja sistema internih finansijskih kontrola za 2020. godinu i izjava o viziji i misije Opštine (donesena 2013. godine i nije ažurirana). U 2020. godini planirano je uspostavljanje registra rizika u skladu sa članom 8. stav (2) Zakona, definisanje ključnih poslovnih procesa i uspostavljanje knjige poslovnih procesa shodno tački 22. podtačke 3, 4. i 5. Uputstva.

Uspostavljeni sistem internih kontrola nije funkcionisao na način da je u potpunosti obezbijedio usklađenost sa važećim zakonima i propisima, što je osim u ovoj tački navedeno u tačkama 4, 5 i 6.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- **donesu ili usklade interna akta shodno odredbama Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske i u skladu sa drugom važećom zakonskom i podzakonskom regulativom i da se ista primjenjuju u dijelu koji se odnosi na pribavljanje saglasnosti, vođenje pomoćnih knjiga, prava na naknadu za dolazak i povratak sa posla, normativ potrošnje goriva i vođenje protokola,**
- **isplate gotovine iz blagajne vrše u skladu sa odredbama Uredbe o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem.**

4. Nabavke

Dom zdravlja je donio Plan javnih nabavki za 2019. godinu dana 29.12.2018. godine, a isti je usvojen 12.02.2019. godine. Planirana vrijednost nabavki za 2019. godinu iznosi 119.045 KM bez PDV-a, od čega je za nabavku roba planirano 110.555 KM i usluga 8.490 KM. Istim su obuhvaćene i nabavke lijekova, sanitetskog i drugog materijala za koje procedure nabavki provodi Fond zdravstvenog osiguranja (32.500 KM), pa ukupna planirana vrijednost nabavki za 2019. godinu iznosi 151.545 KM.

Dom zdravlja je proveo 14 postupaka javnih nabavki, ukupne ugovorene vrijednosti od 120.755 KM bez PDV-a, odnosno 102% u odnosu na planiranu vrijednost. Provedeno je 5 konkurentskih postupaka ukupne ugovorene vrijednosti 88.248 KM i 9 direktnih sporazuma ukupne ugovorene vrijednosti 32.507 KM.

Revizijskim ispitivanjem obuhvaćeni su postupci javnih nabavki u vrijednosti od od 96.881 KM bez PDV-a (81% od vrijednosti zaključenih ugovora) i to pet konkurentskih postupaka (88.249 KM) i dva direktna sporazuma (8.632 KM).

Utvrđena odstupanja u primjeni Zakona o javnim nabavkama- u daljem tekstu: Zakon ("Službeni glasnik BiH", broj 39/14) se odnose na sljedeće:

- kod konkurentskih zahtjeva za dostavljanje ponuda u kojim je dostavljena jedna prihvatljiva ponuda ugovori nisu zaključeni u roku od 10 dana od dana okončanja postupka, što nije u skladu sa članom 89. stav (3) Zakona (nabavka energenata za grejnu sezonu, nabavka laboratorijskog materijala i nabavka reagensa) i
- kod nabavke aparata za laboratoriju i nabavke goriva, Dom zdravlja nije dostavio ponuđačima kopiju zapisnika o otvaranju ponuda, u roku propisanim članom 63. stav (6) Zakona.

Kod pregledanih postupaka javnih nabavki, osim za gore navedeno, nisu utvrđene druge neusklađenosti sa Zakonom.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se prilikom provođenja javnih nabavki poštuju odredbe člana 63. stav (6) i 89. stav (3) Zakona o javnim nabavkama.

5. Priprema i donošenje plana poslovanja i finansijskog plana

Dom zdravlja je donio Program i plan rada i finansijski plan za 2019. godinu koji je Upravni odbor usvojio 12.02.2019. godine, što nije u roku propisanim članom 46. Statuta, kojim je definisano da se finansijski plan donosi prije početka godine na koju se odnosi. Program i plan rada i finansijski plan je dostavljen Opštini Kneževo, ali na isti osnivač nije dao saglasnost shodno članu 19. Zakona o sistemu javnih službi i članu 46. Statuta Doma zdravlja.

Finansijskim planom, ukupni prihodi planirani su u iznosu od 1.438.450 KM, a odnose se na prihode po osnovu ugovora sa Fondom zdravstvenog osiguranja (980.700 KM), od pruženih usluga (74.050 KM), od Opštine (300.000 KM) i ostali prihodi (83.700 KM).

Ukupne rashode čine troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda (1.157.950 KM), troškovi materijala (140.550 KM), troškovi proizvodnih usluga (31.850 KM), troškovi amortizacije (46.000 KM), nematerijalni troškovi (33.700 KM) i finansijski rashodi (28.400 KM).

Finansijski plan po svom sadržaju suštinski ne predstavlja finansijski plan, već plan Bilansa uspjeha, jer su istim planirane obračunske kategorije rashoda koje ne podrazumijevaju odlive sredstava, a istim nisu planirana sredstva za nabavku stalnih sredstava.

Nije vršen rebalans finansijskog plana za 2019. godinu iako je u toku revidiranog perioda došlo do značajnih odstupanja u pogledu pribavljanja i raspolaganja sredstvima (tačka 6.1. izvještaja).

Preporučuje se Upravnom odboru da obezbijedi da se pribavlja saglasnost Skupštine opštine Kneževo na finansijski plan, kako je definisano članom 19. Zakona o sistemu javnih službi i članom 46. Statuta Doma zdravlja.

6. Finansijski izvještaji

Dom zdravlja je pripremio i prezentovao finansijske izvještaje u obrascima koji su propisani Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva,

zadruga, druga pravna lica i preduzetnike- u daljem tekstu: Pravilnik („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 63/16).

Revizijom je utvrđeno da Bilans stanja nije sačinjen u skladu sa članom 6. stav (3) i (4) Pravilnika, jer je kolona 4 (bruto) i 5 (ispravka vrijednosti) za poziciju - kupci u zemlji više iskazana za 999.562 KM, odnosno 998.212 KM u odnosu na iskazane pozicije u poslovnim knjigama, jer iskazani iznosi kupaca u zemlji (bruto i ispravka) nisu pravilno preuzeti iz bruto bilansa pošto ne predstavljaju bruto stanje kupaca i ispravke vrijednosti kupaca na kraju obračunskog perioda, već isto predstavlja promet (dugovni i potražni) kupaca u toku godine. Komisija za popis potraživanja je popisala stanje kupaca u zemlji u iznosu od 1.350 KM, što odgovara stanju u glavnoj knjizi na dan 31.12.2019. godine (neto vrijednost kupaca).

Takođe, revizijom je utvrđeno da je u obrazac Bilansa stanja u kolonu 5 pasive (prethodna godina) izvršen unos na poziciju ostale dugoročne obaveze iznosa od 210.318 KM, a ne na poziciju obaveze prema povezanim pravnim licima, na kojoj je navedeni iznos bio iskazan u bruto bilansu Doma zdravlja na dan 31.12.2018. godine (U Bilans stanja na dan 31.12.2018. godine takođe nije izvršen ispravan prenos na navedenu poziciju iz bruto bilansa za 2018. godinu).

Dom zdravlja je u revidiranoj godini izvršio korekciju greške iz prethodnog perioda na pozicijama potraživanja i gubitku ranijih godina iznad visine kapitala po osnovu refundacija naknada plata od fondova socijalnog osiguranja. Za izvršenu korekciju greške iz prethodnog perioda izvršene su korekcije uporednih podataka za prethodnu godinu prezentovanih u Bilansu stanja na dan 31.12.2019. godine (prethodna godina) na način kako je definisano zahtjevima MRS 8 - Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške (tačka 6.2.1.3. izvještaja).

6.1. Bilans uspjeha

Izvršenje Finansijskog plana Doma zdravlja za 2019. godinu iskazano je u obrascu Bilans uspjeha (Izveštaj o ukupnom rezultatu) u kojem su iskazani ukupni prihodi u iznosu od 1.106.546 KM, koji su u odnosu na planirane prihode realizovani sa 77%. Ukupni rashodi (bez rashoda amortizacije) su iskazani u iznosu od 1.447.011 KM i veći su u odnosu na planirane rashode za 4%.

6.1.1. Prihodi

Ukupni prihodi iskazani su u iznosu od 1.106.546 KM, a čine ih poslovni i ostali prihodi.

Poslovni prihodi su iskazani u iznosu od 1.104.979 KM, a čine ih prihodi od prodaje učinaka (1.032.360 KM) i ostali poslovni prihodi (72.619 KM).

Prihodi od prodaje učinaka iskazani su po osnovu pružanja usluga zdravstvene zaštite osiguranim licima koje finansira Fond zdravstvenog osiguranja po osnovu primarne zdravstvene zaštite (908.977 KM), prevoza pacijenata na dijalizu (18.864 KM), usluga pedijatrije (29.471 KM), pruženih usluga i naplaćenih sredstava participacije od korisnika zdravstvene zaštite (74.098 KM) i prihoda od sistematskih i sanitarnih pregleda (950 KM).

Na osnovu Pravilnika o principima, uslovima i kriterijima za zaključivanje ugovora sa davaocima zdravstvenih usluga u Republici Srpskoj u 2019. godini („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 112/18) Dom zdravlja je zaključio Ugovor o pružanju i finansiranju primarnog nivoa zdravstvene zaštite u kome je ugovorio primarnu zdravstvenu zaštitu (916.001 KM), lijekove na recept (343.997 KM) i naknadu za sanitetski prevoz (24.000 KM). Osim navedenog ugovora, Dom zdravlja je zaključio i Ugovor o pružanju usluga konsultativno - specijalističke zdravstvene zaštite iz oblasti pedijatrije sa aneksima zbog izmjena broja registrovanih lica (29.471 KM).

Tokom godine, Dom zdravlja je ispostavljao mjesečne fakture Fondu zdravstvenog osiguranja u visini jedne dvanaestine (1/12) ugovorenog iznosa. Po isteku godine Fond zdravstvenog osiguranja dostavio je Domu zdravlja konačan obračun realizacije koji je umanjen za usluge koje su izvršile druge zdravstvene ustanove, za iznos prekoračenja u potrošnji lijekova i za kazne usljed kršenja odredbi Ugovora (po izvršenim kontrolama od strane Fonda zdravstvenog osiguranja). Sredstva su uvećana po osnovu pruženih usluga van ugovora i usluga pruženih ino osiguranicima. Po obračunu Fonda zdravstvenog osiguranja priznata realizacija za 2019. godinu iznosi 908.977 KM i ista je manja od fakturisanog iznosa od strane Doma zdravlja za 31.024 KM, zbog negativnog efekta usljed prekoračenja lijekova, usluga koje su pružile druge ustanove i kazni (42.542 KM) i pozitivnog efekta usljed priznatih pruženih usluga van ugovora i ino osiguranicima (11.518 KM). Ugovoreni prihodi iz oblasti pedijatrije su iskazani u ukupnom iznosu od 29.471 KM, a prihodi od prevoza pacijenata na dijalizu su iskazani u ukupnom iznosu od 18.864 KM.

Prihodi po osnovu pruženih usluga i naplaćenih sredstava participacije od korisnika zdravstvene zaštite su iskazani u iznosu od 74.098 KM.

Odlukom Upravnog odbora Doma zdravlja od 17.12.2012. godine, zaposleni Doma zdravlja, oslobođeni su od plaćanja participacije, što nije u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju i članom 53. Pravilnika o sadržaju, obimu i načinu ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 102/11, 117/11, 128/11, 101/12, 28/16, 83/16, 109/17, 115/17, 17/18, 53/18, 59/18, 112/18, 17/19 i 98/19).

Ostali poslovni prihodi iskazani su u iznosu od 72.619 KM i odnose se na doznake iz budžeta Opštine Kneževo (32.300 KM), zakupnine (29.400 KM) i ostale prihode (10.919 KM).

Ostali prihodi uglavnom se odnose na otpis zastarjelih obaveza po osnovu Odluke Upravnog odbora 1.217 KM.

Preporučuje se Upravnom odboru da obezbijedi da se oslobađanje od plaćanja participacije vrši samo za kategorije osiguranih lica i usluge zdravstvene zaštite koje su definisane Zakonom o zdravstvenom osiguranju i Pravilnikom o sadržaju, obimu i načinu ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu.

6.1.2. Rashodi

Ukupni rashodi su iskazani u iznosu od 1.491.479 KM, a čine ih poslovni, finansijski i ostali rashodi.

Poslovni rashodi su iskazani u iznosu od 1.457.770 KM. Odnose se na troškove materijala, zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda, proizvodnih usluga, amortizacije, nematerijalnih troškova i troškova poreza i doprinosa.

Troškovi materijala iznose 138.859 KM, a odnose se na troškove materijala za izradu učinaka (56.429 KM), ostalog materijala (13.582 KM) i troškove goriva i energije (68.848 KM).

U okviru troškova goriva iskazana je potrošnja goriva za zaposlene koji su na putovanjima koristili sopstvene automobile. Revizija se nije mogla uvjeriti da su pomenuta putovanja nastala u poslovne svrhe, jer se ne sačinjavaju putni nalozi za službena putovanja shodno članu 14. Uredbe o naknadama za službena putovanja i zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 73/10- u daljem tekstu: Uredba). Zbog navedenog, obračun naknada troškova prevoza za upotrebu automobila u ličnoj svojini za službena putovanja, nije vršen u skladu sa članom 12. stav (2) Uredbe, odnosno u visini od 20% cijene od litre goriva po pređenom kilometru, već je obračun vršen na osnovu saglasnosti direktora Doma zdravlja od 31.12.2018. godine u visini fiskalnog računa za cjelokupnu količinu izdatog goriva. Spomenuti trošak goriva je

prikazan na fakturi dobavljača, a koja uključuje i gorivo izdato za automobile u vlasništvu Doma zdravlja (sanitetska vozila).

Potrošnja materijala (lijekovi, ogrev i sl) nije praćena putem zaliha, shodno članu 39. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 106/15), a kojim je propisano da se potrošnja grupe računa troškovi materijala prati putem zaliha.

Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda iskazani su u iznosu od 1.221.406 KM i odnose se na troškove bruto zarada i bruto naknada zarada u iznosu od 1.152.009 KM (bruto zarade zaposlenih 1.142.496 KM, bruto naknade 8.313 KM i bruto naknade članovima upravnog odbora 1.200 KM) i ostale lične rashode u iznosu od 69.397 KM (naknade za otpremnine 4.991 KM, ostali lični rashodi - pomoći zaposlenim 7.612 KM, prevoz radnika na posao i sa posla 23.315 KM, ostale naknade zaposlenim 7.201 KM i naknade licima angažovanim po ugovoru o djelu i ugovoru o dopunskom radu 26.278 KM). U okviru ostalih ličnih rashoda evidentirane su naknade po ugovoru o djelu, što nije u skladu sa članom 43. stav (1) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike. Zbog pogrešne klasifikacije precijenjeni su ostali lični rashodi, a potcijenjeni nematerijalni troškovi u iznosu od 15.542 KM.

Obračun naknade za dežurstva je vršen na osnovu mjesečnog rasporeda dežurstava u vidu paušala za malo i veliko dežurstvo (malo dežurstvo traje 16 časova, pa se prvih osam sati obračunava kao redovan rad, a drugih osam kao noćni rad, dok veliko dežurstvo traje 24 časa, pa se 16 sati rada obračunava kao redovan rad, a osam sati kao noćni rad), što nije u skladu sa članom 33. Zakona o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 68/18). Pomenutim članom je propisano da naknada za dežurstvo u primarnoj zdravstvenoj zaštiti iznosi 4,5% od osnovne plate zaposlenog i da ukoliko dežurstvo traje 12 sati, prvih osam časova odrađuje se za sljedeći radni dan, a naknada za sljedeća četiri časa iznosi 4,5% od osnovne plate zaposlenog ako nastavlja dalje da radi, a ukoliko zaposleni poslije dežurstva koristi slobodan dan naknada iznosi 2,5% od osnovne plate zaposlenog. Zaposlenim u Službi hitne pomoći koji su radili duže od punog radnog vremena, prekovremeni sati rada nisu kompenzovani u slobodne sate, već je vršen obračun plata za vrijeme provedeno na radu, što nije u skladu sa članom 34. Zakona o platama zaposlenih u javnim ustanovama u oblasti zdravstva.

Na naknade članovima Upravnog odbora, naknade doktorima za mrtvozorstvo i za obradu zahtjeva za invalidsku komisiju nije obračunat i plaćen porez na dohodak, kako je propisano članom 3, 51. i 52. stav (1) tačka 1) i 9) Zakona o porezu na dohodak („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 60/15, 5/16, 66/18 i 105/19) kojima je definisano da se porez na dohodak fizičkih lica obračunava i plaća na ostali dohodak koje fizičko lice ostvari po osnovu članstva u upravnim i nadzornim odborima, odborima za reviziju i drugim organima i tijelima u kojima se plaća naknada za rad njihovih članova i na sve druge prihode i koristi koje fizičko lice, poreski obveznik ostvari, osim dohodaka od ličnih primanja. Takođe, na pomenute naknade nisu obračunati doprinosi na naknade ostvarene po tom osnovu, što nije u skladu sa članom 3. stav (1) tačka 1) i 8) Zakona o doprinosima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 114/17 i 112/19).

Troškovi proizvodnih usluga su iskazani u iznosu od 39.792 KM, a u najvećem iznosu ih čine troškovi PTT usluga (13.876 KM), usluga održavanja (10.752 KM) i komunalnih usluga (7.900 KM).

Troškovi amortizacije su iskazani u iznosu od 44.468 KM i obračunati su lineranom metodom na osnovu procijenjenog vijeka trajanja stalnih sredstava.

Nematerijalni troškovi su iskazani u iznosu od 12.597 KM, a u najvećem iznosu se odnose na troškove stručnog obrazovanja zaposlenih (4.290 KM), troškove platnog prometa (3.384 KM) i troškove izmjena na postojećem programu (3.141 KM).

Troškovi poreza i doprinosa iskazani su u iznosu od 648 KM, a odnose se na naknadu za vode.

Finansijski rashodi iskazani su u iznosu od 27.409 KM, a odnose se na rashode kamata po ugovoru o zajmu sa Fondom zdravstvenog osiguranja (5.835 KM) i rješenjima o odgođenom plaćanju poreskih obaveza (21.574 KM). U Napomenama uz finansijske izvještaje nisu objelodanjene informacije o iskazanim rashodima kamata za neblagovremeno plaćanje poreskih obaveza.

Ostali rashodi su iskazani u iznosu od 6.300 KM, a odnose se na gubitke po osnovu otpisa potraživanja po izvještaju o popisa.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- **izdavanje naloga za službena putovanja i obračun naknada za upotrebu automobila u ličnoj svojini za službena putovanja vrši u skladu sa članom 12. i 14. Uredbe o naknadama za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u javnom sektoru Republike Srpske,**
- **naknade po ugovoru o djelu evidentiraju shodno odredbama člana 43. stav (1) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike,**
- **obračun naknada za dežurstva vrši u skladu sa članom 33. i 34. Zakona o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske,**
- **na naknade članovima Upravnog odbora i naknade doktorima za mrtvozorstvo i za obradu zahtjeva za invalidsku komisiju obračunavaju porez na dohodak i doprinosi u skladu sa članom 3, 51. i 52. stav (1) tačka 1) i 9) Zakona o porezu na dohodak i članom 3. stav (1) tačka 1) i 8) Zakona o doprinosima.**

6.1.3. Finansijski rezultat

U Bilansu uspjeha iskazani su ukupni prihodi u iznosu od 1.106.546 KM, ukupni rashodi u iznosu od 1.491.479 KM i neto gubitak perioda u iznosu od 384.933 KM.

6.2. Bilans stanja

U obrascu Bilans stanja (Izveštaju o finansijskom položaju) Doma zdravlja na dan 31.12.2019. godine iskazana je uravnotežena vrijednost aktive i pasive u iznosu od 2.456.364 KM. Revizijom je utvrđeno da Bilans stanja nije sačinjen u skladu sa članom 6. stav (3) i (4) Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge i druga pravna lica i preduzetnike, što je obrazloženo u tački 6. izvještaja.

6.2.1. Aktiva

Ukupna aktiva iskazana je u iznosu od 4.932.988 KM bruto vrijednosti, 2.476.624 KM ispravke vrijednosti i 2.456.364 KM neto vrijednosti. Neto vrijednost aktive odnosi se na stalna sredstva, tekuća sredstva, gubitak iznad visine kapitala i vanbilansnu aktivu.

6.2.1.1. Stalna sredstva

Stalna sredstva su iskazana u iznosu od 2.056.286 KM bruto vrijednosti, 1.464.017 KM ispravke vrijednosti i 592.269 KM neto vrijednosti. Odnose se na nematerijalna sredstva,

nekretnine, postrojenja, opremu, investicione nekretnine i biološka sredstva i sredstva kulture.

Nematerijalna sredstva u potpunosti se odnose na računarsku mrežu Doma zdravlja i softverske pakete za računovodstvo i porodičnu medicinu (bruto i ispravka vrijednosti 33.632 KM).

Nekretnine, postrojenja, oprema i investicione nekretnine iskazane su u iznosu od 2.021.658 KM bruto vrijednosti, 1.429.389 KM ispravke vrijednosti i 592.269 KM neto vrijednosti, a čine ih zemljište, građevinski objekti, postrojenja i oprema i investicione nekretnine.

Zemljište je iskazano u iznosu od 30.000 KM i odnosi se na vrijednost građevinskog zemljišta na kome se nalazi poslovni objekat Doma zdravlja. Dom zdravlja nije iskazao vrijednost zemljišta na kojim su izgrađene ambulante porodične medicine u Imljanima, Živinicama i Javoranima, jer je zemljište na navedenim lokacijama u posjedu Opštine Kneževo, dok je zemljište na lokaciji Mokri Lug u posjedu fizičkog lica. Prema pisanoj informaciji za potrebe revizije u toku je rješavanje imovinsko-pravnih odnosa nad predmetnim zemljištem, nakon čega će se izvršiti evidentiranje u poslovnim knjigama Doma zdravlja. Nezavisnom konfirmacijom od strane Opštine Kneževo nije potvrđeno da je zemljište u Imljanima, Živinicama i Javoranima evidentirano u poslovnim knjigama Opštine.

Dom zdravlja nije uspostavio analitičku evidenciju sa podacima o parcelama, površini i vlasništvu na zemljištu na kojem su izgrađene Ambulante porodične medicine.

Građevinski objekti iskazani su u iznosu od 995.468 KM bruto vrijednosti, 486.513 KM ispravke vrijednosti i 508.955 KM neto vrijednosti. Građevinski objekti smješteni u krugu Doma zdravlja uknjiženi su u katastar nekretnina. Vrijednost građevinskih objekata čine, pored objekata smještenih u krugu Doma zdravlja i objekti ambulanti porodične medicine, koji se nalaze u naseljenim mjestima Imljani, Živinice, Mokri Lug i Javorani, za koje Dom zdravlja ne posjeduje dokumentaciju na osnovu koje je izvršeno inicijalno priznavanje i vrednovanje.

Objekti koji se nalaze u mjestima Živinice i Mokri Lug ne koriste se za obavljanje djelatnosti primarne zdravstvene zaštite. Neto vrijednost pomenuta dva objekta iznosi 26.757 KM. Dom zdravlja nije izvršio procjenu obezvrjeđenosti objekata koji se ne koriste za obavljanje primarne zdravstvene zaštite, što nije u skladu sa paragrafima 8, 9, 30, 59, 60 i 61 MRS 36 – Umanjenje vrijednosti imovine.

Postrojenja i oprema su iskazani u iznosu od 960.037 KM bruto vrijednosti, 918.628 KM ispravke vrijednosti i 41.409 KM neto vrijednosti. Neto vrijednost postrojenja i opreme najvećim dijelom se odnosi na medicinsku opremu.

Povećanje vrijednosti navedenih pozicija izvršeno je po osnovu novih ulaganja, a smanjenje po osnovu obračunatih troškova amortizacije i prodaje. Dom zdravlja je prodao motorno vozilo (neto knjigovodstvene vrijednosti 0 KM), nakon provedene javne licitacije po cijeni od 350 KM.

Sredstva za nabavku stomatološke stolice, koja su u ranijem periodu donirana od Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske nisu iskazana kao odloženi prihod po osnovu davanja shodno zahtjevima paragrafa 24 MRS 20 - Računovodstvo državnih davanja i obelodanjivanje državne pomoći (nabavna vrijednost 29.250 KM i ispravka vrijednosti 23.920 KM).

Investicione nekretnine su iskazane u iznosu od 36.153 KM bruto vrijednosti, 24.248 KM ispravke vrijednosti i 11.905 KM neto vrijednosti, a odnose se na poslovne prostore koji su

izdati u zakup i po osnovu čega Dom zdravlja ostvaruje prihode. Navedene nekretnine su u 2019. godini reklasifikovane kao investiciona imovina u skladu sa paragrafima 5, 16 i 57 (c) MRS 40 - Investicione nekretnine, što je objelodanjeno u Napomenama.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se izvrši procjena obezvrjeđenosti objekata koji se ne koriste za obavljanje primarne zdravstvene zaštite i u skladu s tim izvrši umanjene njihove vrijednosti.

6.2.1.2. Tekuća sredstva

Tekuća sredstva su na dan 31.12.2019. godine iskazana u iznosu 1.123.611 KM bruto vrijednosti, 1.012.607 KM ispravke vrijednosti i 111.004 KM neto vrijednosti, a čine ih: zalihe materijala, kratkoročna potraživanja, gotovinski ekvivalenti i gotovina i aktivna vremenska razgraničenja.

Zalihe materijala su iskazane u iznosu od 26.624 KM bruto vrijednosti, 14.395 KM ispravke vrijednosti i 12.229 KM neto vrijednosti, a odnose se na ampulirane lijekove (8.284 KM) i sanitetski i potrošni materijal (3.945 KM). Zalihe materijala za izradu učinaka formirane su po popisu, odnosno Dom zdravlja je za potrebe sastavljanja finansijskog izvještaja umanjio troškove i evidentirao zalihe materijala (tačka 3. i 6.1.2. izvještaja).

Tehnička procedura vođenje zaliha lijekova (prijem, skladištenje, izdavanje, čuvanje) je definisana procedurama i uputstvima s obzirom da je Dom zdravlja sertifikovana institucija.

Kratkoročna potraživanja su iskazana u bruto iznosu od 1.055.107 KM, ispravke vrijednosti od 998.212 KM i neto vrijednosti od 56.895 KM. Revizijom je utvrđeno da bruto vrijednost i ispravka vrijednosti kratkoročnih potraživanja u bilansu stanja na dan 31.12.2019. godine nisu iskazane u vrijednostima koje su iskazane u poslovnim knjigama, a što je obrazloženo u tački 6.2. izvještaja. Odnose se na potraživanja od kupaca u zemlji (1.350 KM) i druga kratkoročna potraživanja (55.545 KM).

Potraživanja od kupaca odnose se na potraživanja prema Opštini za izvršene usluge mrtvozorstva.

Druga kratkoročna potraživanja odnose se na potraživanja od zaposlenih (4.658 KM), za naknadu troškova usluga mobilne telefonije (1.378 KM) i od Fonda zdravstvenog osiguranja po ugovorima o pružanju i finansiranju primarnog nivoa zdravstvene zaštite, pedijatrije, pružanje usluga sanitetskog prevoza i prevoza za dijalizu (49.509 KM).

Potraživanja od Fonda su priznata i iskazana po osnovu Ugovora o pružanju i finansiranju primarnog nivoa zdravstvene zaštite u 2019. godini i po osnovu mjesečnih faktura u visini 1/12 od ugovorenog iznosa i usaglašavanja potraživanja koja su rezultat obračuna od strane Fonda zdravstvenog osiguranja (tačka 6.1.1. izvještaja).

Gotovinski ekvivalenti i gotovina iskazani su u iznosu od 1.415 KM, a odnose se na gotovinu na poslovnim računima u iznosu od 93 KM i gotovinu u blagajni 1.322 KM.

Aktivna vremenska razgraničenja iskazana su u iznosu od 40.465 KM i odnose se na obračunate kamate na reprogramirani poreski dug. Dom zdravlja nije evidentirao smanjenje na aktivnim vremenskim razgraničenjima prema planu otplate reprogramiranih obaveza iz ranijeg perioda u iznosu od 5.001 KM, kako je propisano članom 20. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike. U toku revizije pomenuta greška je ispravljena.

6.2.1.3. Gubitak iznad visine kapitala

Gubitak iznad visine kapitala je iskazan u iznosu od 1.440.109 KM, od čega je gubitak tekućeg perioda 384.933 KM. Dom zdravlja je u ranijem periodu priznao potraživanja po osnovu refundacija naknada plata od fondova socijalnog osiguranja, iako nisu stečeni

uslovi za podnošenje zahtjeva za refundaciju, te priznavanje potraživanja i prihoda, obzirom da nisu uplaćeni porezi i doprinosi. U 2019. godini izvršena je ispravka greške korekcijom gubitka iznad visine kapitala shodno zahtjevima MRS 8 - Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške (paragrafi 41-49), što je objelodanjeno u Napomenama uz finansijske izvještaje za 2019. godinu.

6.2.2. Pasiva

Ukupna pasiva iskazana je u iznosu od 2.456.364 KM, a odnosi se na kapital, obaveze i vanbilansnu pasivu.

6.2.2.1. Kapital

Iskazani **kapital** nema vrijednosti zbog ostvarenog gubitka do visine kapitala.

Osnovni kapital je iskazan u iznosu od 513.326 KM i u potpunosti ga čini državni kapital. Iskazani osnovni kapital u poslovnim knjigama na dan 31.12.2019. godine nije usklađen sa osnovnim kapitalom u sudskom registru. Prema rješenju Okružnog privrednog suda u Banja Luci od 26.01.2017. godine upisani i uplaćeni iznos kapitala osnivača, odnosno Opštine Kneževo iznosi 0 KM.

Gubitak do visine kapitala je iskazan u iznosu od 513.326 KM, a odnosi se na gubitak ranijih godina do visine kapitala.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se usaglasi vrijednost kapitala u poslovnim evidencijama i sudskom registru.

6.2.2.2. Obaveze

Obaveze su iskazane u iznosu od 2.143.382 KM, a čine ih dugoročne obaveze i kratkoročne obaveze.

Dugoročne obaveze su iskazane u iznosu od 236.018 KM, a odnose se na obaveze po osnovu ugovora o zajmu od Fonda zdravstvenog osiguranja (187.505 KM) i obaveze po osnovu rješenja, koje je donijelo Ministarstvo finansija Republike Srpske o odgođenom plaćanju poreskog duga (48.513 KM).

Dom zdravlja je u ranijem periodu zaključio Ugovor o zajmu, kojim je Fond (zajmodavac) doznačio sredstva u vidu zajma Domu zdravlja (zajmoprimac), a na osnovu Aneksa II Ugovora o zajmu regulisan je međusobni odnos pozajmljenih sredstava u iznosu od 150.432 KM, sa rokom otplate od 10 godina sa uključenim grejs periodom od 12 mjeseci, a preostali iznos od 59.887 KM će biti izmiren pod uslovima pod kojima zajmodavac, bude izmirivao ostatak duga prema Vladi Republike Srpske. Na dan bilansiranja, stanje duga prema Fondu iznosi 202.095 KM, od čega u iznosu od 187.505 KM kao dugoročna obaveza, a dio od 14.590 KM kao dio dugoročnih finansijskih obaveza koje za plaćanje dospijeva u periodu od godinu dana. Nezavisnom konfirmacijom od strane Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske potvrđeno je stanje kreditne obaveze na dan 31.12.2019. godine u iznosu od 202.095 KM.

U ranijem periodu, Ministarstvo finansija Republike Srpske je donijelo dva Rješenja o odgodi plaćanja poreskog duga na period od 60 mjeseci po osnovu obaveza za neplaćene poreze i doprinose. Prvo Rješenje od 05.05.2016. godine se odnosi na poreze i doprinose za neto plate u periodu avgust - oktobar 2014. godine na ukupan iznos duga od 102.841 KM i obračunatim kamatama u iznosu od 46.349 KM. Drugo Rješenje o odgodi plaćanja poreskog duga od 15.03.2017. godine se odnosi na poreze i doprinose za neto plate u periodu avgust - decembar 2015. godine na ime duga od 220.527 KM i obračunatih kamata u iznosu od 53.509 KM. U revidiranoj godini nije bilo otplate duga, a u ranijem periodu su izmirene obaveze u iznosu od 110.245 KM po navedenim rješenjima.

Kratkoročne obaveze su iskazane u iznosu od 1.907.364 KM, a čine ih obaveze kratkoročne finansijske, iz poslovanja, za zarade i naknade zarada, druge obaveze i obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine.

Kratkoročne finansijske obaveze su iskazane u iznosu od 279.059 KM i odnose se na dio dugoročnih obaveza koji dopijeva na plaćanje do godinu dana. Čine ih obaveze prema Fondu (14.590 KM) i obaveze po reprogramima Ministarstva finansija Republike Srpske (264.469 KM).

Obaveze iz poslovanja su iskazane u iznosu od 79.164 KM, a čine ih obaveze prema pravnim licima za nabavku roba i usluga.

Obaveze na zarade i naknade zarada su iskazane u iznosu od 1.523.720 KM, a odnose se na neplaćene obaveze na ime zarada i naknada zarada za novembar i decembar 2019. godine u iznosu od 121.791 KM i obaveze za poreze i doprinose u iznosu od 1.401.929 KM, od čega izvještajnom periodu pripada 417.971 KM. Od strane revizije je upućena konfirmacija Poreskoj upravi Republike Srpske, prema kojoj stanje obaveza za poreze i doprinose iznosi 1.796.884 KM, od čega se na reprogramirane obaveze odnosi 312.982 KM.

Obaveze za poreze i doprinose se ne izmiruju u rokovima propisanim članom 65. Zakona o porezu na dohodak i članom 24. stav (1) Zakona o doprinosima. U toku godine uplaćeni su doprinosi u iznosu od 91.704 KM, od čega je u postupku prinudne naplate po izvršnim rješenjima Poreske uprave Republike Srpske izmiren iznos od 79.956 KM.

Druge obaveze su iskazane u iznosu od 10.977 KM i odnose se na obaveze po osnovu troškova prevoza (3.770 KM), otpremnine (3.207 KM) i pomoći zaposlenim (4.000 KM).

Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine su iskazane u iznosu od 14.444 KM i odnose se uglavnom na obaveze prema Fondu solidarnosti (6.793 KM) i poreze i doprinose na naknade fizičkim licima (7.003 KM).

U periodu od 01.01. do 29.02.2020. godine plaćene su obaveze prema dobavljačima u iznosu od 27.974 KM.

6.2.3. Vanbilansna evidencija

Vanbilansna aktiva i pasiva u Bilansu stanja iskazane su u iznosu od 312.982 KM i u cjelosti se odnose na sredstva data kao obezbjeđenje plaćanja po rješenjima o odgođenom plaćanju poreskog duga Ministarstva finansija Republike Srpske.

6.3. Bilans tokova gotovine

U Izvještaju o tokovima gotovine iskazani su prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti u iznosu od 1.084.458 KM, odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti u iznosu od 1.094.105 KM. Gotovina na početku obračunskog perioda iskazana je u iznosu od 11.062 KM, neto odliv gotovine u iznosu od 9.647 KM, a gotovina na kraju obračunskog perioda u iznosu od 1.415 KM.

Odlivi gotovine iz aktivnosti poslovanja su više iskazani za 19.004 KM, a manje su iskazani odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja koji se odnose na ulaganja u nabavku opreme (10.780 KM) i aktivnosti finansiranja koje se odnose na otplatu zajma (8.224 KM), što nije u skladu sa zahtjevima MRS 7 – Izvještaj o tokovima gotovine, paragraf 10.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se Bilans novčanih tokova sačinjava u skladu sa odredbama paragrafa 10 MRS - 7 Izvještaj o tokovima gotovine.

6.4. Vremenska neograničenost poslovanja

Dom zdravlja je u skladu sa zahtjevima MRS 1 – Presentacija finansijskih izvještaja u Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanio da su finansijski izvještaji zasnovani na načelu stalnosti poslovanja i pored pokazatelja u finansijskim izvještajima o neizmirenim obavezama iz tekućeg i ranijeg perioda, kao i ostvarenom gubitku iznad visine kapitala tekućeg i ranijih perioda.

6.5. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze

Prema dostavljenim informacijama za potrebe revizije od strane Doma zdravlja, na dan 31.12.2019. godine, protiv Doma zdravlja se ne vode sudski sporovi, niti je isti pokrenuo sudske sporove.

6.6. Napomene uz finansijske izvještaje

U Napomenama uz finansijske izvještaje za period 01.01-31.12.2019. godine su objelodanjene osnovne informacije o Domu zdravlja, informacije o osnovama za sastavljanje finansijskih izvještaja, korištenim računovodstvenim politikama, kao i dodatna pojašnjenja koja pružaju dovoljno informacija za razumijevanje imovine, obaveza, izvora, prihoda i rashoda iskazanih u finansijskim izvještajima za 2019. godinu, u skladu sa MRS 1 – Presentacija finansijskih izvještaja, osim što za svaku stavku nekretnina, postrojenja i opreme u finansijskim izvještajima Dom zdravlja nije objelodanio korisni vijek upotrebe ili korišćene stope amortizacije i postojanje i iznos ograničenja vlasništva, što nije u skladu sa zahtjevima paragrafa 73 tačka c) i 74 tačka a) MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema, kao i relevantne informacije o vanbilansnoj evidenciji i kamatama na reprogramirane poreske obaveze (tačka 6.1.2. izvještaja).

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se u Napomenama uz finansijske izvještaje prezentuju informacije u vezi MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema (paragraf 73 tačka c) i 74 tačka a)), kao i u vezi vanbilansne evidencije i kamata na reprogramirane poreske obaveze.

Revizijski tim

Danijela Duvnjak, s.r.

Branislavka Jovandić, s.r.

Duška Popović, s.r.